

Interculturele Romantische Relaties

Tegenwoordig leven verschillende culturen naast elkaar in grote steden. Je kunt vrijwel overal mensen ontmoeten uit andere culturen; op school, op het werk, op de sportschool, in de kerk. Je hoeft niet naar het buitenland te gaan om verliefd te worden op iemand die afkomstig is uit een andere cultuur. Veel christelijke organisaties organiseren korte en lange termijn zendingsreizen – die overigens zeer verrijkend kunnen zijn, vooral wanneer je mensen bezoekt uit culturen die heel erg verschillen met jouw eigen cultuur. Tijdens zulke reizen is het mogelijk dat je ‘verliefd’ wordt op die andere cultuur of op iemand uit die andere cultuur.

De Bijbel keurt een relatie tussen mensen van verschillende rassen of culturen nergens af en veroordeelt het niet. Toen de Israëlieten het beloofde land binnen gingen, werd hen verboden om met de lokale bewoners te trouwen “want zij zouden uw zonen van achter Mij laten afwijken, zodat zij andere goden gaan dienen” (Deut. 7:3-4). Het probleem was niet hun ras of cultuur, maar de andere religieuze praktijken en overtuigingen die ze er op nahielden. Als christen zijn we vrij om met iemand van een ander ras of een andere cultuur te trouwen *maar* hij of zij moet een wedergeboren christen zijn (2 Kor. 6:14-16), hij of zij “moet dan wel een gelovige zijn”(1 Kor. 7:39 HTB).

Voor God is elke persoon even kostbaar en Hij houdt van iedereen evenveel. Als christen ben je vrij om te houden van en trouwen met een medechristen uit een andere cultuur. Interculturele huwelijken kunnen zeer plezierig en verrijkend zijn, maar culturele verschillen *moeten* serieus genomen worden. De liefde is een sterke band, maar het elimineert niet de effecten van diepgewortelde culturele verschillen en de daarbij horende verwachtingen. Gedeelde liefde voor de Heer Jezus of voor een bepaalde bediening zijn sterk samenbindende krachten, maar ook deze nemen de effecten van diepgewortelde culturele verschillen en de daarbij horende verwachtingen niet weg.

Mijn cultuur voelt ‘normaal’

Weersta de verleiding om te denken dat je eigen cultuur *goed* en de andere cultuur op een bepaalde manier *slecht* of *gebrekig* is. Het leven is niet zo eenvoudig. Er bestaat geen *perfecte cultuur*. Het is satan gelukt om elke cultuur te verminken – inclusief de jouwe. Daarom heeft elke cultuur goede, maar ook slechte onderdelen. Niet alles waar jij je aan irriteert binnen een cultuur is *verkeerd*. Misschien wel. Maar misschien pakken ze dingen simpelweg op een andere manier aan en is hun manier net zo goed als de jouwe. Wanneer je overweegt een interculturele relatie aan te gaan, *moet* je bereid zijn om een aantal serieuze aanpassingen te doen. Wanneer je verwacht dat de ander zal veranderen en ‘net zo normaal’ zal worden als jij, raak je op de lange duur gegarandeerd gefrustreerd!

Gezien het feit dat mensen in elke cultuur hun eigen pakket van diepgewortelde overtuigingen en verwachtingen hebben, is het wijs om voorzichtig en langzaam te werk te gaan. Interculturele relaties brengen op een unieke manier blijdschap, maar kennen ook

unieke gevaren. Voordat we naar een aantal hiervan gaan kijken, wil ik eerst nadenken over hoe we de cultuur van een ander kunnen begrijpen. Op welke manier heeft de culturele achtergrond van je vriend(in) invloed op zijn of haar denken, gevoel en gedrag?

Zijn we zo verschillend?

De verschillen tussen mensen uit verschillende culturen kunnen groot, medium of klein zijn. *Grote* culturele verschillen kom je tegen in relaties tussen mensen afkomstig uit Afrika, West Europa, Azië of Latijns Amerika. *Medium* culturele verschillen kom je tegen in relaties tussen mensen afkomstig uit landen als Duitsland, Engeland, Frankrijk of Italië. *Kleine* culturele verschillen kom je tegen in relaties tussen mensen die afkomstig zijn uit verschillende sociale groepen in hetzelfde land, bijvoorbeeld bij relaties tussen carrièregerichte mensen en mensen die gewend zijn van een uitkering te leven, mensen uit een grote stad en mensen van het platteland, christenen uit verschillende kerken, et cetera. Welke cultuur neem jij mee je relatie in?

Een cultuur verkennen en begrijpen

Laten we beginnen met jouw eigen cultuur. Je werd geboren in een bepaalde cultuur, meestal die van je ouders. Je bent je waarschijnlijk niet bewust van je eigen cultuur, omdat de manier waarop jij denkt en je gedraagt *normaal* voor jou is. De meeste mensen zijn blind voor hun eigen cultuur. We geloven allemaal zelfs dat de wereld in elkaar zit zoals wij haar zien. Mensen die culturen bestuderen en vergelijken, zeggen ons dat elke cultuur twee niveaus kent; een *oppervlakkig* niveau en een *diep* niveau. Het *oppervlakkige* niveau is een beschrijving van hoe we ons gedragen en het *diepe* niveau is het pakket van waarden, houdingen en overtuigingen die ervoor zorgen dat we ons gedragen zoals we dat doen. Wanneer je deze twee niveaus begrijpt, zullen ze je helpen om je eigen cultuur en die van je vriend te begrijpen, om te begrijpen waarom hij of zij soms vreemde dingen zegt of emotioneel gezien op een 'rare' manier reageert, of waarom hij of zij iets doet dat je verrast of pijn doet. Wanneer je overweegt om een intercultureel huwelijk aan te gaan, dan zal het nu volgende jullie beiden helpen om die gebieden te ontdekken waar jullie over moeten praten, dingen in moeten aanpassen en vaak ook simpelweg de beslissing moeten nemen om elkaars verschillen te accepteren.

Oppervlakkig niveau: Het oppervlakkige niveau van een cultuur is de reden waarom reizen voor toeristen vaak zo interessant zijn. Om een cultuur op dit niveau te verkennen en te begrijpen, moet je letten op drie onderdelen. Allereerst op hun **gebruiken**: hoe kleden ze zich, wat zijn hun tradities, wat eten ze, hoe spreken ze, et cetera. Vervolgens hun **ideeën**: over welke onderwerpen praten ze graag, welke geschiedenis delen ze, wat zijn hun gemeenschappelijke sport-teams, wat zijn bekende tv-programma's...en ten slotte hun **producten**: in wat voor huizen leven ze, op welke manier verplaatsen ze zich, wat produceren ze en hoe gebruiken ze dingen? Bezoekers kunnen makkelijk 'verliefd' worden op een cultuur waarbij ze zich alleen op deze oppervlakkige eigenschappen hebben gebaseerd. Maar wanneer je in die cultuur wilt gaan wonen of overweegt met iemand uit die cultuur te trouwen is het wijs om dieper in de cultuur te duiken. Pas nadat je een aantal maanden met een cultuur in contact bent geweest, misschien zelfs pas na 2 of 3 jaar of nog langer, zul je de verschillen op een dieper niveau ontdekken.

Diep niveau: Mensen die culturen bestuderen, zeggen dat het diepe niveau van een cultuur ook uit drie elementen bestaat: allereerst hun **overtuigingen**: wat zij zien als waarheid en leugen, hun blik op de realiteit, wat bestaat en wat niet bestaat. Zo geloven mensen uit sommige culturen in het bestaan van vitamines, ook al heeft niemand die ooit gezien. Met dezelfde diepe overtuigingen geloven mensen uit andere culturen in demonen of de

spirituele aanwezigheid van hun voorouders in hun huis. Ten tweede hun **gevoelens**: wat zij zien als prachtig en lelijk, gepast en aanstootgevend, wenselijk en onwenselijk. Hoe ze hun emoties als blijdschap, zorg, aanvaarding, afwijzing, liefde, haat, verachting, et cetera uiten. Gevoelens zijn een zeer belangrijk onderdeel van een cultuur. Je kunt anderen diep verwonden en zelf verwond raken wanneer je niet begrijpt hoe emoties worden getoond en ontvangen in een andere cultuur. En ten slotte zijn er **waarden**: op grond waarvan beoordelen ze ervaringen in hun leven, wat ervaren ze als eerbaar, hoe verhouden ze zich tot autoriteit, hoe ziet de ethiek op het werk er uit, wat zijn de familiewaarden, hoe geven ze rechtvaardigheid vorm, wat is goed en fout, wat beter en slechter, goed en kwaad? In sommige delen van India is het verliezen van je geduld erger dan seksuele immoraliteit. In sommige culturen van Afrika is het geen diefstal wanneer je iets afneemt van een ander omdat je het zelf nodig hebt. Leugens worden ook verschillend beoordeeld. En in sommige Europese landen is te laat komen op een afspraak of bij iemand onaangekondigd op bezoek gaan vanuit sociaal oogpunt gezien een serieuze overtreding.

Om een andere cultuur te verkennen en beter te begrijpen, zul je je oren en ogen wijd open moeten houden om te zien hoe mensen met elkaar omgaan en om voorzichtig vragen te stellen over hun overtuigingen, gevoelens en waarden. Wanneer je een cultuur begint te begrijpen op dit diepere niveau, zal je beginnen te begrijpen waarom je vriend bepaalde keuzes maakt, waarom ze zich gekwetst of voor schut gezet voelt, waarom hij er boos uitziet of jou vermijdt. Mensen uit een andere cultuur zijn niet 'raar', ze zijn simpelweg geprogrammeerd om met andere culturele software te werken dan jij. Onze culturele software kan niet makkelijk gewijzigd worden. Sommige dingen zullen nooit gewijzigd kunnen worden. Dus neem de culturele achtergrond van je vriend alsjeblieft serieus.

Cultuur en verwachtingen

Op het gebied van man-vrouwrelaties, romantiek en huwelijk kent elke cultuur diepgewortelde gebruiken en verwachtingen. Het is verstandig om deze te onderzoeken. Elke cultuur kent 'passend' gedrag voor mannen en vrouwen voor en tijdens een huwelijk. Per cultuur kan het bijvoorbeeld enorm verschillen wat een passende manier van kleden is voor een christelijke vrouw. Hier volgen een aantal verwachtingen die een rol spelen binnen een interculturele relatie.

Verwachtingen van je aanstaande schoonfamilie: Wanneer je van plan bent te trouwen met iemand uit een andere cultuur, zullen zijn of haar ouders hun verwachtingen richting jou hebben; verwachtingen die door iedereen in die cultuur als 'normaal' gezien worden. Het is dan ook wijs je hierin te verdiepen voor je een relatie met iemand aangaat. Zo trouw je in sommige culturen bijvoorbeeld niet alleen met een vrouw, maar krijg je daar een uitgebreide familie bij. Er zal vanzelfsprekend en serieus van jou verwacht worden dat je in financieel en materieel opzicht zult zorgen voor elke hulpbehoevende in de familie. Men zou kunnen verwachten dat er voor langere tijd bij jullie geloged kan worden. Dit is niet goed of fout, maar simpelweg iets cultureels. Daar moet je je van bewust zijn. En je moet er geen problemen mee hebben om je daarin aan te passen en er mee te leven. In sommige culturen is het een enorme belediging wanneer een vrouw een betere baan heeft dan haar man. In andere culturen hebben mannen het hoogste woord, maar wordt het werk gedaan door de vrouwen. In sommige culturen is het gebruikelijk dat grootouders hun kleinkinderen opvoeden, terwijl beide ouders werken en financieel zorg dragen voor de complete familie. Stel vragen. Lees boeken. Kijk om je heen.

Verwachtingen van je aanstaande: Wat verwacht je partner, naast genegenheid en het samen goed hebben, nog meer van je? Het is goed om hier het gesprek over aan te gaan. In

sommige culturen is *mannelijke dominantie* de norm. Zelfs christenen zullen in deze culturen met de Bijbel in de hand deze dominantie verdedigen. Dat is een heel gevoelig onderwerp voor hen die afkomstig zijn uit *wij-culturen*. Wat verstaat hij of zij en zijn of haar familie onder 'onderwerping'? Wanneer je trouwt, welke rol zal dan van jou als echtgenoot of echtgenote verwacht worden? Van welke 'vrijheden' verwacht hij dat je die opgeeft? Verwacht zij dat haar moeder of zus bij jullie in kan wonen? Verwacht je vriend van je dat je zijn taal leert? Verwacht zij van je dat je uiteindelijk naar haar land zult verhuizen om daar te gaan wonen?

Je eigen verwachtingen: Verwacht je onbewust van je vriend of vriendin dat hij of zij zal veranderen, zijn of haar eigen cultuur zal verlaten en de jouwe aan zal nemen? Ben je bereid om hem te accepteren zoals hij is en je aan te passen aan zijn cultuur? Ben jij bereid om te veranderen? Heeft de cultuur van je partner een aantal culturele kenmerken die je simpelweg *niet kunt* accepteren? Deze diepgewortelde 'natuurlijke' culturele verwachtingen veranderen niet automatisch omdat iemand christen is geworden. Deze verschillen moeten ontdekt en erkend worden en er moet over gepraat worden. Wanneer *jij* niet bereid bent om een aantal noodzakelijke persoonlijke aanpassingen te doen, is het waarschijnlijk het beste om interculturele relaties uit de weg te gaan. Het zal je alleen maar frustreren en zowel jou als de ander verwonden.

Cultuur en communicatie

Zoals in elke relatie, communiceren we niet alleen met woorden, maar ook met gebaren, gezichtsuitdrukkingen en gedrag. Culturele verschillen kunnen het communicatieproces verrijken, maar ze kunnen het ook moeilijker maken. Wees je bewust van deze mogelijke verschillen. Wanneer je vraagt 'zullen we speciale vrienden worden?' kan dat voor jou het één, maar voor je vriend-afkomstig-uit-een-andere-cultuur iets heel anders betekenen. In sommige culturen is het beleefd om een ander in de ogen te kijken terwijl je spreekt. In andere culturen is het maken van oogcontact met iemand van het andere geslacht een veelbetekenend seksueel gebaar. Wanneer je dat doet, stuur je daarmee een bepaalde boodschap. In sommige culturen is het vasthouden van elkaars hand of het geven van een knuffel een heel normaal verschijnsel, maar in andere culturen kan het een boodschap overbrengen die je niet wilt geven. Wat voor jou simpelweg een mogelijkheid, idee, wens of verlangen is, kan begrepen worden als jouw bedoeling of zelfs als belofte. Neem de tijd en onderneem een serieuze poging om te begrijpen en begrepen te worden. Misverstanden kunnen zeer pijnlijk zijn.

Gevoelens kunnen het best geuit worden in je moedertaal. Het delen van emoties als plezier en humor in het begin van je relatie is iets heel anders dan het delen van gevoelens van eenzaamheid, boosheid, frustratie, afwijzing, ziekte of pijn. Onderschat de barrière die veroorzaakt wordt door verschillende talen, met name tijdens stressvolle en moeilijke periodes, niet. Hoe en wanneer we onze emoties delen zal per cultuur verschillend zijn, zelfs per familie. Maar het delen van emoties is essentieel voor een gezond hechtingsproces.

Interculturele relaties: de gevaren

Interculturele relaties hebben hele leuke kanten, maar ook een aantal unieke gevaren. Ik wil er graag een paar opnoemen. Niet om negatief te zijn of je bang te maken, maar om je aan te moedigen om langzaam te doen en je ogen open te houden. Sommige mensen zullen zich tot je aangetrokken voelen om de verkeerde redenen, namelijk niet om wie je bent, maar om wat je vertegenwoordigd. Wanneer zij zich met jou verbinden, zal het hen helpen om een moeilijke situatie thuis te ontvluchten. Ze kunnen in jou de oplossing voor hun financiële zorgen zien. Anderen kunnen een huwelijk met jou zien als een manier om een bepaalde sociale status te verkrijgen of als een manier om een verblijfsvergunning te bemachtigen.

Natuurlijk zullen velen niet zo denken, maar je doet er goed aan om de mogelijkheid in gedachten te houden, vooral in de beginfase en zelfs als je iemand binnen een christelijke setting hebt ontmoet.

Wellicht is het je opgevallen dat binnen de cirkel van mensen die jij kent, zich ook een aantal mensen bevinden die een gebrek aan empathie hebben of zeer slecht ontwikkelde sociale vaardigheden. Ze zijn sociaal gezien een beetje 'vreemd'. Natuurlijk kun je ervoor kiezen om met zo iemand te trouwen. Maar deze beslissing moet je alleen nemen als je je ook bewust bent van de sociale beperkingen van deze persoon. Een mogelijke complicatie in interculturele relaties is dat het niet zo makkelijk is om de sociaal wat 'vreemde' mensen in een andere cultuur te herkennen. Je zou kunnen denken dat het vreemde gedrag dat je ziet te maken heeft met de cultuur van de persoon, in plaats van met de persoon zelf. Je hebt tijd nodig en de hulp van mensen uit die andere cultuur om het verschil te kunnen zien.

Wellicht is het je opgevallen dat tegenpolen elkaar aantrekken. De luidruchtige extraverte mensen voelen zich vaak aangetrokken tot de rustige introverte mensen en vice versa. Dit kan ook een belangrijke rol spelen in wat mensen uit verschillende culturen in eerste instantie aantrekkelijk vinden aan elkaar. Iemand uit een andere cultuur kan simpelweg aantrekkelijk zijn vanwege de grote verschillen. Maar na verloop van tijd kunnen deze verschillen een ernstige bron van irritatie gaan vormen. Een gezonde langdurige relatie wordt verrijkt door verschillen, maar heeft ook een aantal overeenkomsten in achtergrond nodig.

Interculturele relaties: scheidingspercentages

De verschillende gebruiken en verwachtingen die mensen uit andere culturen met zich meebrengen in een huwelijk vergroten de kans op een echtscheiding vergeleken met mensen die trouwen met iemand uit hun eigen cultuur. Dit is een statistisch feit. Zo tonen recente studies in Amerika bijvoorbeeld aan dat huwelijken tussen blanke vrouwen en zwarte mannen twee keer zo vaak stranden voor het 10^e huwelijksjaar dan die van volledig blanke koppels. Huwelijken tussen Aziatische mannen en blanke vrouwen eindigen in 59% van de huwelijken in een echtscheiding. Meer interessante statistieken uit recente studies over *interraciale* huwelijken en hun echtscheidingspercentages in Amerika kun je bijvoorbeeld vinden op Wikipedia. Veel van deze studies focussen zich op Amerika, waarbij beide partners Engels spreken en vergelijkbare Amerikaanse wortels hebben. Maar bij *interculturele* huwelijken zijn nog veel grotere verschillen te vinden. Statistisch gezien hebben interculturele huwelijken een grotere kans om te eindigen in een echtscheiding.

Toen een ervaren leidinggevende van een internationale christelijke zendingsorganisatie de eerste versie van dit boek las, merkte hij op: "Het is alarmerend hoeveel huwelijken tussen West Europeanen en Afrikanen, Arabieren en Latino's eindigen in een echtscheiding. Mijn ervaring is dat de meeste van deze huwelijken stuk lopen. Dit pijnlijke feit moet je niet verbergen voor je lezers." Je hebt deze waarschuwing nu gelezen. Misschien vind je zijn visie wat extreem. Wellicht denk je dat jij de uitzondering bent. Misschien. Het is jouw leven. Maar neem een interculturele relatie alsjeblieft niet licht op. Neem je tijd. En luister goed naar hen die jou goed kennen en van je houden.

Interculturele relaties: de leuke kant

Mijn vrouw is Nederlandse. Ik ben een mix tussen twee culturen, omdat ik de ene helft van mijn leven in Zuid-Amerika heb doorgebracht en de andere helft in Europa. Mijn vrouw en ik hebben geleerd om te genieten van de afwisseling die de verschillende culturen met zich meebrengen. Het valt ons op dat onze vier kinderen het ook leuk vinden om om te gaan met

mensen uit verschillende culturen. Binnen interculturele huwelijken kun je het beste uit twee of meerdere culturen kiezen.

Elke cultuur moet 'gezouten' worden met christelijke waarden. Onze eigen culturele manier van doen wordt makkelijk verward met *de christelijke manier van doen*. Binnen een gezond christelijk intercultureel huwelijk kunnen partners elkaar helpen om de tekortkomingen in elkaars cultuur te zien (en zelfs de immorele en zondige neigingen van een cultuur) en kunnen zij samen werken aan manieren om zout en licht te zijn voor Jezus in deze culturen.

Iemand kan zich op oppervlakkig niveau aanpassen aan culturele uitingen en aan het leven in een andere cultuur. Maar veranderingen op dieper niveau, zoals in overtuigingen, gevoelens en waarden, gaan langzaam en zijn moeilijk. Zelfs met een sterk verlangen om te veranderen zullen sommige diepgewortelde culturele kenmerken een heel leven bij iemand blijven horen. Je mag niet aan een huwelijk beginnen in de hoop dat de ander wel zal veranderen. Wanneer je de kenmerken van de cultuur van je partner kent, ben *jij* dan bereid om te veranderen, te accepteren en je aan te passen?

Na bijna 30 jaar huwelijk merken we dat we ons een beetje een mix van onze oorspronkelijke culturen eigen hebben gemaakt. In sommige opzichten ben ik nog altijd behoorlijk Brits. In andere weer Colombiaans. En soms kan mijn vrouw wel heel Nederlands zijn. Onbedoeld hebben we in onze eigen familie een mini-cultuur gecreëerd en daar genieten we van. Bij andere interculturele families zie ik hetzelfde gebeuren. Interculturele huwelijken kunnen voor heel veel plezier, avontuur en afwisseling zorgen. Maar ze vereisen ook goede communicatie, meer genade en een oprechte bereidheid tot aanpassing.

Stop & denk na

Hoe goed ken ik de cultuur van de persoon tot wie ik me aangetrokken voel? Wat kan ik doen om het diepere niveau van zijn of haar cultuur beter te begrijpen? Verwacht ik van de ander dat hij zich aanpast aan mijn cultuur? Sta ik open voor advies van anderen die deze cultuur kennen? Heeft de cultuur van mijn vriend of vriendin een aantal kenmerken die ik *niet kan of wil* accepteren? Ben ik bereid om, wanneer dat noodzakelijk blijkt, een andere taal te leren, in zijn of haar land van herkomst te gaan wonen en me aan te passen aan het leven in zijn of haar cultuur? Moedigt de Heilige Geest me aan om actie te ondernemen in iets wat in dit hoofdstuk besproken is?

Philip Nunn

Juni 2016 - Eindhoven, NL

Bron: www.philipnunn.com

Vertaald door: Moniek Venhuizen

Meer over Relaties?

Boek: 'Op zoek naar de ware'

Grace Publishing House